

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Jn die penthecostes. II. Sermo. LXXV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

erat baptizatus. eo quod iudei querebant eum iter
facere. **Job. i.** Et locus ille vocatur est Bertha/
nia. quod interpretatur obedientia. per quod designatur
quod christus libere moratur in loco obedientie. ubi
subditi obediunt preceptis. Cuius ratio est. quia
ibi securus est quod eum nec mundus nec diabo-
lus inimici eius eiciunt. Sic puer christus
mansit in iherosolymis in templo. **Luce. ii.** Hieru-
salem interpretatur pacifica. In pace ergo libere
manet. Non miretur ergo peccator quod in eo
christus non manet. quanto enim manebit in illo ho-
spitio ubi dona sua sunt in periculo. **Dicit enim**
Bernardus. Periculosa castitas in negociis. veritas
in diuitiis. pietas in negociis. veritas
in multiloquio. charitas in his necesse seculo.
Quarto libentissime homines manent ubi
diligunt et habent amicos. Sic christus
apud **Bertham** et **magdalenam** mansit
quod eum diligebant. Signum autem fuit quod eum
diligebant. quod ad nutum sibi seruibant. et
omnia mandata sua et sermones suos serua-
bant. **Magdalena** enim sedebat secus pedes
domini audiens verbum illius. **Bertha** autem mi-
nistabat. Per quod significatur amor dei et patri-
ni. Unde habens amorem istum duplicem vi-
te. scilicet active. qui per **Bertham**. et contem-
plative. qui per **Magdalenam** significatur habet
christum hospitem. Nos igitur fratres charissi-
mi studeamus christo dignum cordis hospici-
um preparare. ut tandem suam societatem merca-
mur obtinere. Quod nobis prestare dig-
netur etc.

In die penthecostes. II.

Sermo LXXV

Straditus autem

Spiritus sanctus quem mittet vobis pater
in nomine meo ille vos docebit omnia
Jo. xiiii. Si consideremus fratres charissimi na-
ture nostre perfectionem in seipsa. quantum ad esse
nature. quantum ad esse gratie. et quantum ad esse glorie.
absque dubio nihil inueniemus nisi fragilita-
tem imbecillitatem et vanitatem. Nam qua-
tum ad esse nature tota vita nostra non est nisi
corruptio. eo quod omnis caro corrumpit viam
suam **Gen. viii.** Unde esse nostrum est valde fra-
gile infirmum et debile. **Iuxta illud Seru-
tus** sum ego. homo infirmus et exigui temporis
Sap. ix. Exiguus enim et cum redio est tem-
pus vite nostre **Sap. ii.** Et **Job. xiiii.** Bre-
ues dies hominis sunt. Quantum etiam ad
esse gratie vita nostra non est nisi defectio.

eo quod quantum ad gratiam homo sit perfectus et san-
ctus quantum ad potestatem acquirere per naturam sine
gratia nihil facit merito quantum ad salutem vi-
te eterne. **Hinc dicit Salomon.** Si quis
consummatus fuerit inter filios hominum
si abfuerit ab illo sapientia tua. in multum
computabitur. **Sapientie. ix.** Quantum homo
ad esse glorie vite nostre non est nisi omni-
modo frustratio. eo quod si difficile estimamus
que in terra sunt et que in prospectu sunt
inuenimus cum labore. quanto magis que
in celis sunt quis inuestigabit. **Sapientie**
nono. Quia igitur homo consideratus in
se multum defectuosus est tam sua natu-
ralia in vita ista dirigere quam gratuita acqui-
rere. quam etiam celestia possidere sine gratia
spiritus sancti. **Hinc est quod necessario habet po-
stulare donum eius qui cum venerit do-
cebit omnia supradicta. Iuxta illud Sa-
pientie nono.** Sensum tuum quis sciet nisi
tu dederis sapientiam tuam et miseris spi-
ritum sanctum tuum de altissimis. Et **Sa-
pientie. xii.** dicitur. Quam sunt omnes do-
mines in quibus non subest scientia dei.
Et quibus patet necessitas nullio-
nis spiritus sancti. Nam a corruptione in esse
nature renouari non possumus nisi per
spiritum. eo quod natura nostra corrupta per pec-
catum originale. non nisi per ipsum renoua-
tur ab infectione originalis culpe. **Iuxta**
illud Ps. Emitte spiritum tuum et creabuntur
et renouabis faciem terre. Iohannis. iii.
Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto. etc. **In signum** hoc spiritus sancti creabatur
supra aquas **Gen. i.** Et columba supra christum baptizatum
Mat. iii. A defectu etiam culpe actualis pur-
gati in esse gratie non possumus confirmari in bono
nisi per spiritum sanctum. eo quod per gratiam gratie datur gene-
raliter accipimus omnes. tamen non nisi per spiritum sanctum con-
firmamur in eo per gratiam gratie faciemur. **Unde po-
tuit Ps. Confirmatio** hodie quod operatus es in nobis
In signum hoc datus est spiritus sanctus in specie
ignis hodie ad solidandum infirma. ad ro-
borandum debilia. ad fornicandum dissoluta.
Nam per ipsum correpte sunt semine corpe que
in terris. et per eum didicerunt homines que tu
ibi placet. **Sapientie. ix.** Quantum vero ad esse
glorie sumus certificati per firmam et indubiam spem
eo quod accepimus spiritum sanctum pignus heredi-
tatis nostre **Ephe. i.** In signum cuius spiritus
sanctus descendit de altissimo celo.
Sap. ix. Nisi miseris spiritum sanctum tuum etc.

In die penthecostes

altissimis. quia per ipsum ad altissimum celum spes est nobis data pueniendi. Altum est celum planetarum. altius stellarum fixarum. altissimum est celum empireum. quod dicitur celum trinitatis. in quod celum recipiunt anime sanctorum. et hoc non est nisi per spiritum sanctum qui animas illuc deducit. **Psalmista.** Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Ut igitur de tanto renouatore confirmatore et deductore qui nos docet omnia hec loqui et audire valeamus. ab ipso primum gratiam loquendi et audiendi imploremus. et si non visibiliter saltem inuisibiliter nos descendat in igne deuotionis incendendo nostrum desiderium ad audiendum. et in lingua dirigendo sermonem nostrum ad eloquendum ut possimus doceri omnia supradicta. quod ut facilius assequamur matrem glorie imploremus. dicentes **Aue maria gratia plena. re. Paraclitus spiritus sanctus.** quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia. **Ioannis. viii.** Sicut dicit **Dionysius. ii. ca.** de diuinis nominibus. habent causam causam saltem. receptas ymagines. **Causalia vocantur causas. causata vocantur effectus.** ymagines vocantur similitudines. Hoc est tantum dicere quod opus factum creatum vel productum ab aliquo habet similitudinem ad illud a quo factum est creatum genitum vel productum. **Iacobus sicut deus pater per verbum creatum do imprimis rationali creature sua similitudine quantum ad esse nature. sic appropriata loquendo per spiritum sanctum recreando imprimis sua similitudine quantum ad esse gratie.** **Iuxta illud Augustini libro tertio contra Faustum.** Verbo suo sumus conditi et instituti. sed gratia sua scilicet spiritus sancto nos genuit ut essemus filii et discipuli. **Propter quod verbum incarnatum quod nascitur et substantia patris. ipso staticum amorem. id est. co substantialem qui ab eis procedit tripliciter commendat in verbis propositis di. Paraclitus. Primo enim proponit nobis istum amorem tanquam clarum et nobilem et magnificentiam personalem. cum vocat eum paraclitum spiritum sanctum. Secundo inducit modum possibilem huius amoris et influentiam liberalem. cum dicit. **Quem mittet pater in nomine meo.** Tertio ostendit fructum eius missionis efficacem et utilem et sufficientiam virtuali. cum subditur. **illem vos docebit omnia.****

Dixi primo quod primo proponit nobis amorem qui est spiritus sanctus tanquam clarum et nobilem et magnificentiam personalem. cum dicit. **spiritus sanctus paraclitus.** Magna plane et perfectissima est ista nobilitas quae maior nequit inveniri inter omnes spiritus. **Dicit enim Bernardus in floribus suis lib. ii. cap. xxv.** quatuor esse genera spirituum. scilicet pecorum. hominum. angelorum. quorum nullum istorum possumus appellare nobilitate perfectum. sed solus spiritus dei qui omnes alios condidit et modum nature eis tradidit. ille solus est nobilitate perfectus. et illa nobilitas bene exprimitur in hoc quod dicitur **spiritus sanctus.** **Attribuit autem hoc nomen sibi duplici ratione.** **Primo.** quia sicut dicit **Augustinus. iiij. libro de trinitate.** Qui communis est ambobus vocatur proprie quod ambo constituent. scilicet quod pater est spiritus et filius est spiritus et pater est sanctus et filius est sanctus. et quod procedit ab utroque. ideo vocatur spiritus sanctus. **Secundo** ex ipsa significacione. quod hoc nomen spiritus in rebus corporis impulsiones quod dicitur et incitatione significat. **Na statum et ventum spiritum vocamus.** **Est autem spiritus amoris qui impellat et moueat voluntatem amatorem in amatum.** **Sanctitas illis rebus attribuit que in deum ordinantur.** **Ista ergo persona que procedit per modum amoris proprie spiritus sanctus vocatur.** **Tertio** quod sunt unum amore dicuntur unum spiritum. et quod spiritus sanctus est amor. ideo pueniunt spiritus sanctus dicitur. **Ita dicit beatus Thomas super per primo secundam distinctionem.** Bene ergo congruit hoc nomen spiritus sancto ut dicatur spiritus. **na vult spirare Job. iij.** **Ex cuius spiracione homo in dilectione et amore dei perficitur totaliter.** **Spirauit enim hodie in apostolos. ex quo spiracione fuerunt matie accessi in amore dei.** **Ab illo enim die amauerunt christum inseparabiliter. vnde quod plus relicto eo omnes fugerunt. deinceps et pampili colla sua pro tyrannis exposuerunt et submisserunt.** **Ita quod non solum sibi tyrannorum aspera. obprobriosa. et contumeliosa. sed et nec durissima sbera et atrocissima tormentera eos a christo separare potuerunt. di. illud.** **Quis nos separabit a caritate christi. an ignis an gladius.** **Romanorum. viij.** **Secundo amauerunt christum inseparabiliter.** **Iuxta illud Cantico. vltimo.** **Aque multe non potuerunt extinguere caritatem. vbi glo. ordi. dicit.** **Aque multe sunt persecutiones. Unde flumina persecutionum vel carnalium voluptatum**

nō potuerūt in aplis extinguere charitatē
 Tertio amauerūt eū p̄seneranter. Jo. xv.
 Maiorē dilectionē nemo h̄z nisi vt aniaz
 suā ponat q̄s. zē. **S**ed dices.
 que sunt signa huius amoris spiritus sancti
 per que possum cognoscere me h̄re amorē
 suū. Respondeo tibi q̄ amor dei in homi-
 ne ex tribus potest cognosci. Primo ex ob-
 uatione p̄ceptor. Joh. xv. Vos amici mei
 estis si feceritis que ego p̄cipio vobis. Se-
 cundo ex superogatiōe consilio. Johā.
 xiiij. Si quis diligit me sermonē meū ser-
 uabit. Floranter dicit. sermonē. non p̄ce-
 ptū. vt includat etiā consilia que sunt po-
 sita in sermone xp̄i euangelico. Tertio ex
 fide credēdo. Joh. xvi. Ipse pater amat
 vos. quia vos me amastis et credidistis.
 Sunt autē tres gradus amoris huius xp̄i
 fm̄ Dugonē in libro de p̄fectiōe nouicio-
 rū. Primus est sic amare cōcessa a deo et vt
 eis vt tamē illicita deuitet. z amoris dei nul-
 lius rei amorē p̄ponat. sicut illi qui sic ea
 que mūdi sunt diligūt et tamē in eorū amo-
 re vel cupiditate peccata mortalia deuitāt
 seruando que deus p̄cipit facere. z tenen-
 do que p̄obibent ab eo. Juxta illud Bar.
 xij. Si vis ad vitā ingredi serua mādāta
 dei. Et iste est primus gradus amoris per
 quē homo p̄mo incipit ingredi viam vitę.
 Propter hoc d̄r. Si vis ad vitā ingredi.
 Secundus est cū homo volūrate plenio-
 ri z affectu seruicioris nō solū cōmunia p̄-
 cepta contētus est seruare sine quibz nō est
 salus. s; etiā ad omnia q̄ dei sunt studiosus
 est et voluntarius tam faciēdo in se q̄ i alijs
 p̄mouendo z cōsulendo. q̄d est p̄prie bono-
 rum et religiosorū. De quibz dicit Bern.
 Nō est vestri circa cōmunia languere p̄-
 cepta. neq; h̄ solū q̄d p̄cipiat deus sed q̄d ve-
 lit. Unde ap̄lus. Probantes q̄ sit volūtas
 dei beneplacens et p̄fecta. Quantū enim
 amas dñm tuū tantū studiosior es p̄mo-
 uere beneplacitū eius vbi potes et honorē
 et cauere eius offensam z in honozatione
 fidelis etiā famulus ea diligentia qua ca-
 uet dñm suū in se offendere per peccatum
 ita etiā cauet et dolet eum in honozare ab
 alijs p̄ scandalam et p̄auū exemplū. quia
 indisciplina famulorū redūdat in dedecus
 dominorū. Quis est fidelis famulus parti-
 enter sustineat contemptū domini sui. in-
 iurias. ne dicam. p̄moueat sed auget.

nota nō sōlū p̄cepta
 sed etiā q̄silia in vni-
 uersis q̄silia ḡnerari

Tertius gradus huius amoris est tantis
 affectu estuare ad deū q̄ sine ip̄o quasi vi-
 uere non possit coartatus desiderio dissol-
 uendi et esse cum xp̄o. Talibus viuere est
 in fastidio. et moti in desiderio etiam p̄du-
 ra tormenta. Hoc desiderū fecit Andrēa
 amplecti crucem. Stephanum orare p̄o-
 lapidantibz. qui ei celum patefaciebat q̄d
 anhelabat ingredi. Laurentium deride-
 re carnifices. Vincencium p̄uocare tor-
 tores. Agatham letissime ire ad carcerem.
 et ceteros gloriosos martires gaudere in
 tribulatiōibz. Sic apostoli amore ip̄o bo-
 die inflāmati ibant gaudentes a cōspectu
 concilij. quoniam digni habiti sunt p̄no-
 mine ip̄i contumeliā pati. Actuum q̄nto.
 Experiamur igitur in nobis z probemus
 si huius amoris ardorem in aliquo ip̄o
 sentimus nutriamus istum ignem spiritus
 sancti inflāmātes nos ad desiderij celestij
 et contemptum terrenorū. ardēam p̄-
 riter mutuo igne charitatis ad proximos
 vt diḡ habitacula spiritus sancti eē merea-
 mur. Q̄ si quod absit nondū igne ip̄o in-
 caluimus. incendamus eum in cordibus
 nostris sanctis desiderijs. orationibus. ele-
 mosinis. Sicq; peramus eum de-
 centes. Accende lumen sensibus. vt scilicet
 sensus nostri non dispergantur ad illicita
 sed intendant ad recta. vt os nō loquatur
 iniqua. oculi non concupiscant lubrica. na-
 res non odorēt suauia. aures nō delectē-
 tur in verbis aut sonis lasciuie. et manū
 stodiāntur ab operibus nequicie et maliti-
 cie. sed totus homo exterior intendat ad
 bonozem dei et salutem sui et proximi. vt
 sic infuso amore cordibz infirma nostri cor-
 poris virtute perpetua firmentur. Et t̄m
 de primo.

Dixi secundo q̄ saluati i
 vobis p̄mouē
 inducat nob modū possibile h̄ amoris et
 influētia liberali. cū dic. Quē mittere p̄ in
 noie meo. Cū deus p̄ z filius v̄ deus cū ip̄o
 sc̄o et maḡ liberalitate influerit spiritus
 ctū cordibz h̄ianis. que q̄dam modo vidēbat
 ip̄o possibile exigitur aut pot̄ p̄hibēto pe-
 catis n̄ris q̄b; corda n̄ra tanq; vasa inimi-
 da erāt ad suscipiēdū tantū donum dñi
 dilectionis. Hūc igitur quia p̄ passionē d̄r
 sti emundata sunt purificata et pulcherrī-
 cata. ideo infusa est dulcedo spiritus sancti

In die penthecostes

Circa cuius missione videndum est de pluribus. Et primo de eius processione eternali. quod procedit a patre et filio. Secundo de eius missione temporalis. Tertio de figura visibili in qua semel missus est. et de invisibili in qua semper aut sepe mittitur. et circa ista de tpe. die. hora. loco missionis eiusdem. De primo sciendum quod spiritus sanctus processione eternali procedit a patre et filio. Iuxta illud Job. viii. Paracletus quem ego mittam vobis a patre spiritu veritatis qui a patre procedit. Item apostolus. Misit deus spiritus filii sui in multis locis scripture. Et hoc probatur quadruplici exemplo. Primum est quod sicut mundus fuit creatus a patre et filio et spiritus sanctus ita procedit voluntate patris et filii spiritus sanctus. Quod est tantum dicere secundum Augustinum libro de trinitate. quod sicut generatio filii est ratio productionis in esse earum naturalium. ita processio spiritus sancti eterna procedentis ut amor patris in filium. et converso est causa et ratio omnis liberalis donationis et omnis effectus causati in creaturis. Secundum exemplum est de mente nostra in qua noticia generatur a ratione. et a noticia et ratione procedit amor. quia nullus diligit nisi qui cognoscit secundum Augustinum libro de trinitate ita spiritus sanctus a patre et filio. Tertium exemplum est de sole qui generat radium sicut pater verbum. et radius cum sole producit ardorem. Sic filius cum patre spiritus sanctum. Quartum exemplum est Damascenus. qui dicit quod sicut eua fuit producta ex substantia aede. ita filius ex substantia patris. et sicut ferus de substantia vtriusque. ita spiritus sanctus de patre et filio. Sed in quibus procedebat spiritus sanctus ab eterno a patre et filio. cum nulla creatura fuit in qua procederet. Ratione quod procedebat sicut et nunc procedit a patre in ipsum patrem. quod quicquid habet spiritus sanctus a patre habet. et ideo habet esse in patre secundum Augustinum. Secundo procedebat sicut et procedit nunc a filio in ipsum filium. quod in ipso habet esse sicut verbum in patre secundum Ambrosium. Tertio procedebat sicut nunc procedit a patre in filium. quod sicut in filio habet a patre. Quarto procedebat et procedit a filio in patrem. quod habet esse in patre et converso. Et ideo dicitur amor mutuus. Et illa duo secundum Richardum requirunt ad hoc quod sit iocundus amor. qui dicitur caritas. quasi caritas unitas duorum. hoc est contra hereticos et ruchenos. rusticanos et rurales rimbaldos qui negant procedere spiritus sanctum a filio in patrem. sicut a patre procedit in filium. non autem

tendentes quod magnam iniuriam faciunt dei filio in hoc. Nam per hoc asserunt implicite quod dei filius non diligit patrem. quod est absurdissimum. Non potest sic. Quia si spiritus sanctus est amor procedit a patre in filium et non converso. sed a filio in patrem. tunc potest amat filium. sed filius non reamat ipsum. et sic valde esset degener filius. quod est stultissimum cogitare. cum et bruti amant parentes suos. De secundo sciendum est quod licet spiritus sanctus eternaliter procedit a patre et filio. ut dicitur in verbis nisi ibi dicitur. Quae mittet pater in nomine meo. Nec se due processiones spiritus sancti sunt tamen una secundum Thome super iohannem di. xiiij. Nec per istam missionem temporalem facta est aliqua mutatio in spiritus sancto. sed bene in creatura scilicet in homine in qua est mutatio secundum rem. In spiritus sancto autem solum secundum rationem. Unus processio temporalis spiritus sancti non est aliud quam exitus personae a persona scilicet nouo modo in habitans creaturam et conferentis sibi dona aliqua et virtutes. Istud autem conuenit spiritus sancto qui est radix omnis boni. eo quod est amor. Unus ex quo dona non procedunt liberaliter nisi ex amore alicuius ad alterum. Idcirco spiritus sancto merito attribuitur virtus liberalis dandi dona dei. quod cum sit dicitur spiritus sanctus procedere temporaliter in creaturas seu homines. Probatur autem ista missio temporalis multipliciter. Primo per illud Jobelis. Et fundam de spiritu meo super omnem carnem. Item david. Emitte spiritum tuum. Item Isaie. Reges super eum spiritus domini. Et petrus. I. De. i. quod discipuli euangelizauerunt spiritus sancto missio de celo. in qua desiderant angeli prospicere. que omnia sonant missionem temporalem. Fuit autem tunc missus temporaliter a patre et filio. Non pater primo ex eo. quod ideo dicitur pater expectasse filii ascensionem in celum ut ambo mitteret eum ad significandum quod haberet ambo potestatem mittendi ipsum. Unde Job. vii. nisi ego abiero paracletus non veniet ad vos. Secundo quod sic pater et filius concorditer spirant spiritus sanctum. ita concorditer miserunt. et ideo appellatur spiritus concordie et pacis et vinculus caritatis secundum apostolum. Et his infero quod sicut a duobus personis. videlicet patre et filio vinculo caritatis colligatis missus est. ita non potest nisi inter duos haberi secundum Beatus. Unde dominus. Ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo in medio eorum super. Bar. viij. Iohannes christus apostolis congregatis binos et binos misit ad predicandum. ad significandum quod spiritus sanctus

B

missio fuit equalis a patre et filio

in cōgregatione caritativa cōsistit. Ex hoc
 vltim^o patet q^d tm̄ duo sunt p̄cepta cari-
 tatis. scilicet dei et p̄mi. vt sicut a duob^{us}
 missus est. sic respectu duorū esset missus
 semel in terris. vt dicit **Johā. xx.** Accipite
 spiritū sanctū. et semel in celis. Juxta illud
Actū. ij. de q̄ habetur in epistola hodie/
 na. **D** Circa tertū q^d spiritū sanctus
 missus est in quintuplici specie seu figura.
 videlicet in specie ignis ardētis. lingue lo-
 quētis. et colūbe volātis. sicut sup̄ christū
 baptizatū. tonitruū tonātis. q̄a fact^{us} est re-
 pente de celo sonus sup̄ apostolos. et nu-
 bis rotāt^{us} sup̄ christū trāfigurātū. In spe-
 cie ignis ardētis et lingue et tonitruū. ideo
 sup̄ apostolos descendit q̄ntū eos poten-
 tes faceret et claros. Inter enī oīa elemen-
 ta nullū est ita actiuū. et hoc habet p̄ calozē
 nullū ita clarum. et hoc p̄ splendore habet.
 q̄a ergo vt dicit **Holgot** sup̄ libzū **Sapie**
cap. ix. Apostoli poterūt dicere xpo cum
 eos misit ad p̄dicandū in ascensioe. Domi-
 ne quō nos relinqs et ad iudeos trāmits.
 si verba tua falsa dixerunt. si miracula tua
 demonib^{us} ascripserūt. si tue sanctitat^{is} ap-
 parentiā in scandalū p̄uerterunt. qd̄ inter
 eos facere poterim^{us}? nos ignari q̄ habem^{us}?
 parūā scientiā. nos infirmi q̄ habem^{us}? par-
 uam potentia. nos realiter peccatores qui
 habem^{us}? lesam p̄scientiā. nos nō repurati
 q̄ nullā habem^{us}? in mūdo audientiā. et nos
 aridi. q̄ nullam habem^{us}? celestis rosis ha-
 bundantiā. Et ideo spiritū sanctū missus ē
 p̄ oīb^{us} istis vt reformator defectū. in lin-
 guis dat^{us} est q̄ntū ad oīnū scientiaz no-
 ticiam. p̄ quod designat eloquentia vocis. q̄
 multū est p̄dicatori necessaria. Non solū
 enī doctor et p̄dicator debet docere elegā-
 ter. sed etiā suauiter et delectabiliter. fm̄ **Au-**
gusti. iij. de doctrina xp̄iana ca. ij. **S**ecūdo
 in igne datus est q̄ntū ad relucentiā clari-
 tatis. q̄ntū ad opoz et miraculozū operati-
 onē. **U**n̄ apostoli claruerūt miraculozū si-
 gnificat^{us} et linguis **Actū. ij.** Per man^{us} au-
 tē apostolozū fiebant signa et p̄dicia multa.
 Per primū autē habuerūt magnā scientiā.
 Per scōm magnā potentiaz. **S**piritualit^{er}
 ignis iste in nobis significat caritatē. **De q̄**
Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā. et qd̄
 volo nisi vt ardeat. **U**n̄ spū sanctus q̄ est
 caritas patris et filij ideo in igne missus ē.
 q̄a inter oīa elemēta ignis ē maior^{is} acri-

nitatis. **S**ecūdo q̄a carit^{er} tendit sursum. **T**er-
 tio q̄a crescit in infinitū p̄ appositione com-
 bustibiliū. ij. de ania. **Q**uarto q̄a est forma
 oīnū alioz elemētoz. **S**ic fm̄ **Holgot**
 super libzū **Sapie** cap. xvi. Inter omnes
 virtutes caritas est magis actiua. **A**ntes
 enim dei fm̄ **Grego.** operatur magna sicut
Secūdo redit sursum. nam incipit a deo et
 oīa ordinat in deū. et sicut ignis maxime
 calefacit ad superius minus ad lat^{us}. et mi-
 nime deorsum. **I**ta habens caritatē maxi-
 me in deū. minus in scipm̄ et proximū. mi-
 nimū habet ad corpus suū et mundū. **T**er-
 tio caritas crescit in infinitū. **N**am bonis
 operib^{us} augetur nec finē habet augmētū in
 p̄senti vitā. q̄a hic incipit in futuro nunq̄
 terminatur. **Q**uarto est forma oīnū vir-
 tutū. q̄a sine caritate nullus actus virtutū
 est meritorius. **S**ed certe mirabile est q̄
 hodie ignis iste fere extinctus est. ita vt
 impleatur illud dictū christi **Matth. xxij.**
 vbi dicit. q̄a refrigescet caritas multo-
 rum. **U**n̄ hodie potest dici illud **Sapie. xvi.** **I**g-
 nis scz spiritū sancti et caritatis. virtutis
 sue. id est potētie sue et actionis. oblitus est
 nec mirū est. q̄a modo ignis peccatoz tan-
 tū est incensus. vt ignis spū sancti oīo non
 possit habere virtutē suam. **S**icut enī dicit
Salomon. fm̄ ligna silue exardescit ig-
 nis. **U**n̄ quāto ignis habet materiā ligno-
 rū magis sicca. tanto facilius exeret vir-
 tutem et actionē suā. et per oppositū de ma-
 teria cruda et humida que resistit actioni
 ignis. interdū tantū q̄ etiā eum totalit^{er} ex-
 tinguit. **S**ic est hodie in mūdo. ignis spū
 sancti habet materiā crudā. quia cor-
 da hominū humore voluptatis et carnali-
 tatis madidata. **P̄s.** Intrauerūt aque vsq̄
 ad animā meā. et ideo ignis spiritū san-
 cti refrigescit et extinguit. **I**gnis autē pec-
 cati et culpe inuenit corda humana sibi de-
 ne aprata arefacta et epiccata ab omni hu-
 more gratie. q̄a aruit tanq̄ resta sctis mea
P̄s. Et semē natū in corde aruit q̄a nō ha-
 buit humore gratie. **Luce. viij.** **I**deo bene
 incensus ardet et cōsumit corda peccatoz
Job. xxij. **I**gnis est vsq̄ ad cōsummatiō-
 nē deuorans. **Et Eccl. ij.** **C**ocupiscentia q̄
 ignis exardescit. **A**d tantū autē inflamat^{us}
 ignis est vt etiā cōsumat iam speciosa defert^{ur}
 ti. hoc est. non solum ardet ignis carnalis
 cupiscentie. aut auaricie in simplicibus.

Op. H. H. missus i. 7. quintuplici

fm̄ August

20

In die penthecostes

Sed etiam in doctis et platis maioribus. eo quod succedit ignis auaricie et non viderunt sole. Omnes enim a maiore usque ad minores student auaricie. Inde est quod hodie non appareret ignis diuini in specie lingue loquentis veritate efficaciter. quia omnes canes muti facti sunt non valentes latrare. lingue namque apostolorum clauces celi facte sunt. **Joh. xx.** Sed nostre facie sunt porte inferni. quia lingue nostre transferuntur in terram non celestia sed terrena cogitantes. nec apparet hodie ignis diuinus in specie ignis lucentis. propter quod non lucet lumen nostrum coram hominibus per exemplum boni ostensionem. Sed potius descendit fatiosa et fumans fumum scandalum pnicium et fetidum. Tertio descendit spiritus sanctus in specie columbe volantis. propter simplicitatem innocentiam et patientiam. **Mat. x.** Estote simplices sicut serpentes. et simplices sicut columbe. Et ista tria data sunt apostolis contra tres defectus. Nam apostoli predicare debuerunt principibus. qui fidei impugnant per potentiam. Item philosophis qui impugnant per sapientiam. Tertio populis rudibus et diuersis qui apostolos non intelligebant propter idiomatis differentiam. Dedit ergo christus spiritus sanctus apostolis secundum **Dolgot** super librum **Sap. ca. ii.** in specie columbe ut vincerent per patientiam. dedit in specie lingue ut informaret per sapientiam et idiomatis differentiam. in specie ignis ut lucerent per miraculorum euidenciam. et ut purgaret mentes hominum sicut ignis aurum per fidei potentiam. **Actu. xv.** Fide purificans corda eorum. Quarto datus est in specie tonitruum tonantis. eo quod factus est repente de celo sonus. ad significandum quod spiritus sanctus datur virtutem implendi precepta. quia sonus facit audire. et per consequens obedire preceptis. quod bene apparuit in apostolis. **Un** dicit de petro quod tantam habuit virtutem in predicatione ut vna die tria milia ad ipsum vocem tantum tonitruum magni conuerterent. Dicit autem **Albertus** in libro de proprietatibus rerum. quod tonitruum cum descendit in fulmine tunc magis ledit et multum obest. sed si cum choruscatione et sine fulmine tunc bene predest. Sic est de modernis predicatoribus et platis. Si enim tonaret. id est dicerent cum choruscatione. id est cum luce bone vite. vere multum prodesse sicut apostoli. Sed quia tonant cum fulmine tamen increpationis dure et sine choruscatione bone vite. id est

magis nocent. De quibus verum est illud **Barth. xxii.** Dicunt enim et non faciunt. quod di. fulminant et non choruscant. imo quod deterritus est aliquid eorum coruscant. Quia datus est spiritus sanctus in specie nubis rosatis. sicut super christum transfiguratum ad ostendendum quod mentes spiritus sancto afflate irrigantur rose supne benedictionis. **Sen. xxvii.** Det tibi deus rose celi et de pinguedine terre habundantiam. **Ex** his colligo breuiter istud documentum quod nemo homo non possit certitudinaliter experiri se habere spiritus sanctus sicut nec potest scire se habere caritatem. **Eccl. i.** Nescit homo verum gratia an odio dignus sit. quibus tamen signa potest habere secundum que verisimiliter potest coniecturare spiritus sanctum se habere per gratiam. et accipiunt ista quinque signa secundum supradictas figuras in quibus apparuit spiritus sanctus. Apparuit in specie nubis super christum transfiguratum. et significat habundantiam lacrimarum de nube cordis descendente. In signum huius spiritus sanctus ferebat super aquas. **Ps.** Flauit spiritus tuus et fluunt aque. Qui ergo libenter plozat per peccatis. signum est doni spiritus sancti et emanetis. Secundum signum dimissio iniuriarum. quod significatur per columbam que felle caret. et ideo ira caret. quando ergo se homo promptum inuenit et benignum ad remittendum iniuriam sibi factam. euidentem est signum quod habet spiritus sanctum. cum quo nullum odium stare potest cum sit amor. Tertium signum est desiderium supernorum. ideo spiritus sanctus apparuit in specie ignis. Sicut ignis naturaliter tendit sursum et se celo conuigit. ita spiritus sanctus corda illorum quos accedit sursum eleuare terrena fastidiat et celestia desiderant. **Ezechiel. viii.** Eleuauit me spiritus inter celum et terram. Et bene dicit inter celum non in celum. et inter terram non in terram. quia in celo sunt omnia beati. in terra auari. ideo medium debent tenere electi. nunc celum contemplan-do per desiderium. nunc in terra proximorum utilitatem seruando per pietatis officium. Sic moyses nunc ascendebat in montem ad loquendum cum domino. nunc descendebat populum gubernaturus sub monte ut dicitur **Exo.** Et christus nunc ascendit cum discipulis in montem. nunc descendebat ad turbas sub monte. **Barth. v.** Et quo infero quod desertis vite contemplatiue et actiue. magnum habet donum spiritus sancti. Quartum signum est obedientia

preceptorum quod significat per sonum toni-
trui. quod obedire facit. de hoc sepe dictum est
hic. Quintum refrigerium tribulationum. unde
quando homo in tribulationibus gaudet. si-
gnum est quod habet spiritum sanctum. quod habet qui-
roris refrigerium. ne sterilitate tribulatio-
num terra cordis sui consumatur. *Ecclesiasticus. lxxviii.*
Nonne ardore refrigerabit ros. Unde petit
ecclesia. Sanctus spiritus corda nostra mundet
infusio. et sui rosis intima aspersio fecun-
det. In signum huius datus apparuit in nube.
An autem iste figure et species spiritus ignis
columba et alia fuerit res vel tantum appa-
retes. Dicit *Thom. in. iiij. parte. q. xlii. arti. vii.*
Quod fuerunt vere res ministerio angelorum
facte. que expleto officio suo redierunt in
priorem materiam. *secundum Augustinum. in lib. de ago-
ne christiano. quod non decet spiritum sanctum fallaciter
apparere. Sed an eis fuit unitus spiritus san-
ctus in unitate persone sicut natura huma-
na coniuncta est filio dei. Dicendum quod non. sed
tamen per illas figuras visibiles monstrata est spi-
ritualis et interior missio seu donatio spiri-
tus sancti. Unde nec ille res. scilicet columba et alie
fuerunt beatificatae sicut humana natura in
christo. secundum magister in primo secundarum. di. xviij. Sed
quare hodie non fiunt hominibus visibiles appa-
ritions. Ratione quod iam ducti sumus ad fide-
m. Unde sicut cessauerunt miracula. ita et mis-
sio visibilis. Unde dicit *Thom. sup. j. secundarum
di. xviij.* Quod talem missionem visibilem requi-
runt tria. Primo tempus oportunitas. quod non
fuit in veteri testamento. quod nondum venerat
plenitudo temporis. *secundum Gal. iij.* Secundo requiritur gra-
tie plenitudo. que non fuit nisi in christo. in si-
gnum cuius missio visibiliter spiritum sanctum. sic
hospes quoniam habet abundantiam vini per se et
alijs tunc exponit visibilem circulum. alio non.
Tertio requiritur ecclesie necessitas. et ideo solum
debet fieri in primitiva ecclesia ad fidei per-
bationem. Unde patet ex his quod non fuit placitum
non debet fieri visibilis missio. quia cum fi-
des sit satis confirmata non indiget tali mis-
sione visibili. sed potius invisibili. *Primitivum
autem invisibiliter quatuor personis. Primo ex
istentibus in puritate et mundicia. quod secundum apostolum
LORDA munda templum sunt. scilicet. Secundo existen-
tibus in statu libertatis et misericordie. quod ubi spi-
ritus domini ibi libertas. Tertio existentibus
in statu humilitatis et obedientie. *Isaie. Sup
humilem requiescet spiritus meus. Quarto ex-
istentibus in statu amaritudinis et penitentie***

Ezech. iij. Abhi amarum in indignatione spi-
ritus mei. Spiritus domini mecum erat fortis
me. Fuit etiam missus quatuor vicibus per christi
passionem. Primo discipulis orantibus. ut
hodie. Secundo illis quibus manus imponeret
apostoli ut *Actu. viij.* Tertio predicatione deuo-
te audientibus. *Unde Actu. r.* Cecidit spiritus
sanctus super omnes qui audierunt. *Quar-
to sacramentum baptismi suscipientibus. Si-
cut pater cum apollo esset corinthi. De tem-
pore vero missionis sciendum quod missus est. die
post resurrectionem. *Lu. xli.* Sicut enim. l.
die post educationem in deorum de egypto delin-
dit dominus in monte synai. ita christus eductus
aniam de inferno misit spiritum sanctum in me-
tem ipsorum. Dies vero missionis fuit quinta.
qua die etiam creditus natus et resurrexit et mi-
serum creavit ac angelos in beatitudine con-
firmavit. ita apostolos recreavit et per gratiam con-
firmavit. *Horum vero fuit tertia ut per *Actu.
ij.* Illa hora christus eiecit de civitate
bauians sibi crucem. Unde eadem hora voluit
reddere bona per malis. Secundo ad significan-
dum per hoc lege gratie que est tertia. Nam
prima fuit nature. Secunda scripta. Tertia
gratie que tunc incepit. Tertio ad signifi-
candum quod spiritus sanctus est persona tertia in
trinitate. *Locus missionis fuit civitas ieru-
salem. que interpretatur visio pacis. quia
non nisi pacificus datur spiritus sanctus. Beati-
pacificus quoniam filij dei vocantur. *Mat-
th. v.****

Dixi tertio quod in verbis premi-
sis ostendit saluato-
fructum missionis spiritus sancti virtutem et ef-
ficacem et sufficientiam virtutali. cum dicitur.
Docebit vos omnia. Nunquam apparuit do-
ctor tantus qui in omni facultate posset do-
cere expedite eo quod omnium habere memori-
am et notitiam et in nullo deficere potest. *Et
unitatis quod humanitatis. ut dicitur. *Ecce
de veteri iure enucleando. lege prima. et etiam
quia omnia nemo habere potest. inquit. *Thom.
Sed spiritus sanctus disponit omnia suauiter
ut dicitur. *Sap. viij.* Et etiam replevit orbem
terrarum. et hoc quod continet omnia scientia habet
vocis. ut dicitur. *Sap. i.* Ideo docebit vos
omnia. Est et sufficientissimus doctor. *Job.
ij.* Unctio docet vos de omnibus. *Interlinea-
ris. de omnibus tenetis. Dicit autem. *scilicet. *vnctio
secundum *Blo. ordi. quod sacramentum eius consistit
in vnctio visibili. vel dicitur vnctio carnis.*******

In die penthecostes

que diffusa ē in cordibz nris p spūscm qui
docet ē nobis. q̄ ad obseruāda mandata
cor q̄d implet inflāmar. Dec glofa. Dic est
doctor q̄ mentes hoim illuminat et veritatē
ōndit. in q̄t Linconicēsis sup pmo postero
rū. **U**n dicit glofa ordi. sup locū. j. **Joh. ij.**
pmo allegari. Nemo docētū tribuat qd̄ ex
ore docentis intelligit. qz nisi in^o sit q̄ do
ceat. lingua doctoris exteri^o inuanū labo
rar. De generali doctrina huius mgrī dic
Sapiens. Ipe enī dedit mihi hoz q̄ sunt
sciētā verā. vt scāā dispositione orbis ter
rarū. et virtutes elementoz. incitiū et p̄suma
tionē et medietatē tpm. vicissitudinū p̄mu
tatōs p̄suarōes tpm. mox imitatōes et di
uisionē tpm. āni cursus et stellaz dispositio
nes. naturas bestiaz. vim venoz. et cogita
tiones hoim. differentiā virgultoz et virtu
tes radicū et q̄cunq; sunt absconfa et impro
uisa didici. **O**mnīū enī artifex docuit me
sapiētā **Sap. vij.** Docet autē spūscm
domies scire tria q̄ sunt multū ad salutes
necessaria. videlicet flagicioz turpitudinē
que p̄petrauim^o. beneficioz multitudinē
que repositauim^o. supplicioz magnitudinē
que meruimus. **P**rima igit scia quā docet
spūscm hoim et q̄ nobis ē necessaria ad
salutē est flagicioz turpitudō q̄ p̄petraui
mus. vt illa discutiā^o. nosmetipos parui
pendam^o. et nō supbiamus. **D**icit. ij. **A**rgu
et te malicia tua et auersio tua increpabit te
Sicō et vide qz malū et amarū est reliq̄sse
te dñm deū tuū. **S**ed certe multi hñt dese
ctum sciētie hui^o q̄ sunt prudētes in dese
ctibz alioz ponderādis et circa seipos ne
gligentes. **L**etra q̄s **Bern.** in li. suaz me
ditationū. **M**ulti multa sciūt et seipos ne
sciūt. **A**lios inspicūt et seipos deserunt.
Ideo signāter dicit spūscm per aplm. j.
Thessa. iij. **S**ciat vnusq; vas suū. nō a
lienū possidēre in sanctificatione et honore
Scdō spūscm docet p̄siderationē beneficio
rū q̄ repositauim^o. inter q̄ primum est crea
tio. **S**in oim creaturarū sub prāte nra sub
iectio. **T**ertū redēptio in q̄ se nobis qdā
modo filius dei subiecit. **Coz. xv.** **F**ili^o
ere subiectus ei q̄ subiecit ei omnia. **T**ertio
spūscm docet p̄siderationē supplicioz q̄
meruimus. **E**t certe multa sunt supplicia
penalia in inferno. q̄ si p̄siderarem^o a mul
tis peccatis cauērem^o. **P**onunt autē breui
ter in bis versibz. **S**itis esturics frig^o igl

nis fetoz et horroz. **T**enebre d̄sperāt vincti
vermesq; rodentes. **D**e ista scia d̄z in **Ps.**
Conuertant p̄ctōres in infernū scz p̄ cōsi
derationē. omnes gentes. i. gentiliteryuuen
tes q̄ obliuiscunt deū. scz iustū vltorē in
ferno. **E**t sequitur. **S**ciant gentes qm̄ ho
mines sunt scz mortales et puniēdi si delin
quunt. **S**ed certe multi sunt q̄ hanc sciaz
tantū doctoris nō aduertūt admittentes
pot^o sciētā spūs immūdi. p̄ scia spūscm
et p̄ consilio spūs benigni accipiūt p̄siliū
spiritus maligni. p̄ silio spiritū veritatis
recipiunt p̄siliū; spūs erroris. p̄ doctrina
spiritus p̄solatiōis accipiunt doctrinā spi
ritus d̄speratiōis et p̄perue d̄solationis.
Sed vt talibz discipulis talē mgrī spiri
tum malū hñtibz q̄ agit eos p̄nuē sicut
saul. j. **Reg. xvi.** trahendo de pctō in pctm̄.
et tandē impellēdo in infernū. **I**deo sequa
mur diligētē doctrinā doctoris boni spi
ritus sancti q̄ nos ducet p̄ viam rectā in vi
ta p̄senti et tandem in vitā eternam.

In die penthecostes. III.
Sermo LXXVI.

Non turbetur cor

Non turbetur cor vestrum neq; formidet **Joh. xiiij.**
In verbis istis tria tangunt. **P**ri
mo rps animarū discipulos ad patiendum
viriliter mundi tribulatiōes. dicens. **N**ō
turbetur. **S**cdō amonet eos dē ad creden
dum veraciter dei reuelationes. qz credit^o
in deum et i me credere. **T**ertio promittit
eis dem fideliter dandas eternas retribu
tiones in domo p̄ris. **A** **C**irca p̄mū
dicit. **N**on turbetur cor vestrum. scz p̄ turbati
ones seculi q̄ mortē operantur. **Coz. vij.**
Non turbetur de p̄ntibz malis. neq; formi
det. de futuris. vtputa de morte eis immi
nente futura et xpo passuro p̄p̄nti. **C**irca
qd̄ sciendū q̄ fm̄ **Rober.** **H**olgor super il
lud **Sap.** **D**ocet est discipline dei. **D**isci
plina dei est nobis in hac vita necessaria.
iuxta illud **Sap. iij.** **S**apiētā et discipli
nā q̄ abiat infelix est. ideo potius est gau
dēdū de hmoi disciplina q̄ turbandū. et p̄
pter tres rationes. et hoc fm̄ ipm̄. **Q**uan
tumcunq; enī disciplina dei q̄ p̄sistit in tri
bulationibz huius mundi sit dura. nihil o
minus est patientē sustinēda fm̄ ipm̄. **P**ri
mo p̄pter castigantis dilectionē. **S**cdō p̄
pter peccantis correctionē. **T**ertio p̄pter